

Verkondiging zondag 20 januari 2019, Oec. viering in De Kwakel (zondag van de eenheid)

Lezingen: Deut. 16:10-20, Rom. 12:1-13, Luc. 4: 14-21

ds. Florisca van Willegen-Kerkvliet

Gemeente van Christus, lieve mensen,

Vandaag is het de eerste dag van de gebedsweek voor de eenheid van de christenen. Het materiaal voor deze week is dit jaar voorbereid door christenen uit Indonesië. Als centrale lezing hebben zij gekozen voor de tekst die we zojuist lazen uit het boek Deuteronomium. Een gedeelte dat begint met voorschriften voor het vieren van feest.

Samen vieren we het leven in al zijn facetten. Iedere samenleving kent zo zijn eigen wijze waarop geboorte, relationele trouw en sterven gevierd worden. Feesten geven structuur aan de kalender en de tijdsbeleving. Aan de hand van wat voor feesten, en op welke manier deze gevierd worden, is veel te zeggen over een samenleving. Zo is onze herdenking en viering van 4 en 5 mei bepalend voor hoe wij met ons verleden omgaan en wat het voor ons betekent om in vrijheid te leven. Zulke nationale feesten kunnen zorgen voor een gevoel van identiteit of nationale eenheid.

De manier waarop wij onze feesten vieren zijn niet statisch, maar bewegen mee met een veranderende samenleving. Om ruimte te bieden aan de beleving van alle Nederlanders kunnen er dan ook kritische vragen gesteld worden aan de manier waarop wij onze feesten vieren. Zoals over hoe we terugblikken op ons koloniale verleden en of er ruimte mag zijn om een feest, zoals het sinterklaasfeest, aan te passen zodat iedereen het mee kan vieren.

Zo kan het vieren van feest vragen oproepen naar eenheid en inclusiviteit. En dat brengt ons ook weer terug bij de centrale tekst van vandaag. De Israëlieten worden opgeroepen om drie keer per jaar feest te vieren. Drie grote feesten die het volk bepalen bij wie ze zijn en waar ze vandaan komen. Feesten die hun geschiedenis te binnen halen, van hoe het volk ooit zelf slaaf was in Egypte. Feesten die te binnen brengen dat een plek om in vrijheid te wonen niet vanzelfsprekend is. Feesten om te vieren dat de Israëlieten leven mogen als vrije mensen voor het aangezicht van God.

Niet alleen wordt er voorgeschreven wat voor feesten er gevierd moeten worden, maar ook h^oe er gevierd moet worden. En vooral met wⁱe er gevierd moet worden. Er worden een aantal dingen gevraagd. Ten eerste dat ieder bijdraagt naar draagkracht, naar de mate waarin God je gezegend heeft. Juist degene die het voor de wind is gegaan, zij op een goede positie of met een dikke portemonnee, zij maken het feest ook mogelijk voor anderen. Het vieren van het feest is zo niet behouden aan een kleine club die het zich kan veroorloven, maar feest wordt het pas echt als iedereen mee kan doen, iedereen mee mag delen. Zegen vermeerdert zich, als je je rijkdommen, je gaven, je talenten, niet voor jezelf houdt, maar je deze inzet en deelt met de mensen om je heen. Zo spreekt de Romeinenlezing over verschillende lichaamsdelen en gaven, ieder heeft wel iets unieks in te brengen.

Juist al die verschillende gaven bij elkaar maken het een compleet geheel. Iedereen heeft een plaats en doet ertoe in Gods ogen.

Ten tweede wordt er ook aangegeven met wie je het feest viert. Namelijk met twee groepen mensen. De mensen die dicht bij je staan en tot je *inner-circle* behoren: zonen en dochters, je familie en vrienden. Mensen van wie het vanzelfsprekend is dat je ze opzoekt en samen viert. Maar daar blijft het niet bij. Echt vieren doe je met iedereen, ook met je slaven en slavinnen, je collega's, ook al zou je ze zelf niet als vrienden uitkiezen. Met de Levieten, met mede-gelovigen, anders gelovigen, niet gelovigen. Met de vreemdelingen, de weduwen en de wezen. Met mensen die broos en kwetsbaar zijn, mensen die normaal gesproken aan de rand van de samenleving staan. Mensen, die niets te vieren hebben. Kortom: feest zoals God dat voor ogen heeft, is het pas als iedereen mee kan doen. Niemand uitgezonderd. Eén grote feestvierende menigte, één grote maaltijd van de Heer.

Twee weken na alle ophef rond de vertaling van de Nashvillerverklaring is het goed om nog eens op te merken dat eenheid hier in Deuteronomium niet gevonden wordt in het samen ergens over eens zijn. In het opstellen van dogma's en verklaringen. Maar eenheid wordt juist geleefd en gevierd in het besef dat we in de eerste plaats elkaars naasten zijn. Hoe verschillend we ook zijn of denken, in de eerste plaats zijn we allemaal mensen die geliefd zijn door God en vrijgemaakt om te leven in verbondenheid met God en met elkaar. Vanuit dat besef kun je niemand uitsluiten of aan de kant laten staan.

Eigenlijk had de lezing voor mijn gevoel kunnen stoppen bij het zeventiende vers. Het gedeelte over de feesten is voorbij, en de volgende verzen over het aanstellen van rechters lijken een ander thema aan te snijden. Al doorlezend lezen we over zuivere rechtspraak, het niet aannemen van steekpenningen, en vooral het leidraad om het recht en niets anders dan het recht te zoeken. Maar de christenen in Indonesië vragen ons om deze morgen deze verzen juist in elkaar verlengde te lezen. Het gezamenlijk vieren van feest kan niet los gezien worden van hoe je de rest van het jaar met elkaar omgaat.

Voor de christenen in Indonesië raken deze verzen direct aan hun dagelijkse ervaring. Veel van de economische groei die Indonesië afgelopen decennia heeft doorgemaakt, is gebouwd op een systeem van competitie en corruptie. Zij die de zwakken horen te beschermen en horen op te komen voor recht, doen vaak het tegenovergestelde. Het gevolg is dat het gat tussen rijken en armen steeds groter is geworden. Ondertussen zet radicalisering de ene religieuze of etnische gemeenschap op tegen de ander.

Er is nog veel werk te verzetten om van de Indonesische samenleving een rechtvaardige samenleving te maken. Hoewel de christenen van alle kerkgenootschappen slechts 10% van de bevolking uitmaken, zetten ze zich, geïnspireerd door het evangelie, samen in voor recht en gerechtigheid. Want een samenleving die recht en gerechtigheid voorop zet, barmhartigheid als leidraad heeft en ruimte biedt aan iedereen, dat is pas echt feest!

Zo houden de voorschriften voor het vieren van Gods feesten ons eigenlijk ook een spiegel voor. Het wijst ons een manier van samenleven zoals God dat bedoelt. Een samenleven waar niemand in armoede hoeft te leven, waar geen plaats is voor corruptie, of het voortrekken van de eigen groep. Waar niemand over het hoofd wordt gezien, maar zwakke en kwetsbare mensen juist betrokken worden en een plek krijgen. Waar er ruimte is voor diversiteit en veelkleurigheid.

Vieren betekent dus eigenlijk ook gevormd worden. Om gevormd te worden als een mens die zoekt naar recht en naar een manier van samenleven waarin iedereen mee kan doen. Het vieren van het feest zoals de Deuteronomiumtekst aan ons voorschrijft, houdt zo ook een opdracht in. Zoeken wij naar het recht?

Ook in een land als de onze is het goed om onszelf dat af te vragen. Misschien is onze rechtspraak wel goed geregeld met rechters en advocaten. Maar dat betekent nog niet dat het recht altijd zegeviert, of dat de wetten in zichzelf rechtvaardig zijn. Denk bijvoorbeeld aan onze asielwetgeving. En de noodzaak die de kerken voelen om al sinds eind oktober het kerkasiel gaande te houden om aandacht te vragen voor een ruimhartiger kinderpardon. Dat wordt mogelijk gemaakt door tal van vrijwilligers binnen en buiten de kerk die het initiatief ondersteunen.

Al deze individuen die zich inzetten om de wereld een stukje rechtvaardiger en leefbaarder te maken bieden ook hoop. Het laat zien dat een gebaar niet altijd groots hoeft te zijn om toch een verschil te kunnen maken. Op wereldschaal stelt een enkele daad of een enkel woord misschien nog niet veel voor, maar voor deze ene mens, of die kleine groep, kan een kleine daad juist alles uitmaken. Moge wij ook elke viering opnieuw geïnspireerd en gevormd worden om te leven met het recht voor ogen.

Amen.